
Η Ομάδα Γυναικείων Σπουδών στο Παν/μιο Θεσ/νίκης έχει τρία χρόνια ζωής

Το 1983 τέσσερις Γυναίκες, μέλη του Διαδικτικού προσωπικού της Νομικής Σχολής του Α.Π.Θ. οργάνωσαν την Επιτροπή Μελέτης Γυναικείων θεμάτων.

Μέσα από τις συζητήσεις για το περιεχόμενο, τους στόχους και την σύνθεση της Επιτροπής κατέληξαν στην αναγκαιότητα της διεύρυνσής της με Γυναίκες από διάφορες Σχολές του Πανεπιστημίου της Θεσ/νίκης, που είχαν τις ίδιες απόψεις και προβληματισμούς. Έτσι δημιουργήθηκε η «Ομάδα Γυναικείων Σπουδών», όχι σαν μια τυπική ομάδα εργασίας, ουδέτερη και ιεραρχικά δομημένη, αλλά σαν έκφραση της ανάγκης μας να υπάρξουμε και να λειτουργήσουμε σαν Γυναίκες στο χώρο της δουλειάς και να δούμε κριτικά το αντικείμενο της Επιστήμης μας.

Η Ομάδα Γυναικείων Σπουδών του Α.Π.Θ. είναι η πρώτη και η μόνη που λειτουργεί σήμερα σε ελληνικό Παν/μιο.

Ο προβληματισμός που μας οδήγησε στην δημιουργία της Ομάδας στηρίζεται στις ίδιες αρχές της ύπαρξης του Γυναικείου Κινήματος καθώς και στην ανάγκη να απαντήσουμε στο ερώτημα τί σημαίνει Γυναικεία αντίληψη στην Επιστήμη και την Έρευνα.

Η κατά φύλα κοινωνική ανισότητα, η ιδεολογία της ανδροκρατίας, του ανδροκεντρισμού αλλά και της κοινωνικής κατωτερότητας των Γυναικών είναι ακόμη αποδεκτές στην Επιστήμη που δεν μπορεί να χαρακτηριστεί σαν ουδέτερη και αντικειμενική απέναντι στο Γυναικείο φύλο.

Η δομή και η λειτουργία των Α.Ε.Ι. καθώς και το περιεχόμενο της Γνώσης που παρέχουν χαρακτηρίζονται καθοριστικά από αυτά τα στοιχεία. Με αυτόν τον τρόπο συμβάλλουν άμεσα και έμμεσα στην αναπαραγωγή και διαίωνηση της Γυναικείας καταπίεσης και των στερεότυπων ρόλων.

Η επιστημονική πρακτική, ακόμη και σήμερα, εδραϊώνεται στην αντίληψη που θεωρείται κοινωνικά αυτονόητη, φυσική και στηρίζεται στη εξίσωση: Άνθρωπος- Άντρας- Διαμορφωτής της ιστορίας και της Επιστημονικής Γνώσης, με αποτέλεσμα να παρουσιάζονται σαν «αντικείμενα» και επιστημονικά «αποδεκτά» πλασματικά και μονόπλευρα συμπεράσματα.

Οι Άντρες επιστήμονες ταυτίζονται με την Επιστήμη, την κατευθύνουν και την προσδιορίζουν. Μέσα στα Παν/μια δε λειτουργούν σε ένα αυστηρά ιεραρχημένο πλαίσιο, εξουσιαστικό και εξειδικευμένο απόλυτα.

Απέναντι σ' αυτήν την κυρίαρχη άποψη ορισμένες Γυναίκες Επιστήμονες, συνδεδεμένες με το Γυναικείο Κίνημα, προβληματίζομαστε και στεκόμαστε κριτικά.

Για μας είναι απαραίτητη μια νέα θεώρηση του «τί» βλέπει κανείς στην Επιστήμη αλλά και «πώς» το βλέπει. Είναι αναγκαίο να θέσουμε καινούργια θεωρητικά και μεθοδολογικά ερωτήματα, νέες υποθέσεις εργασίας, διαφορετικές αξίες αλλά και νέες προτεραιότητες. Θεωρούμε απαραίτητη την καταξίωση των Γυναικών σαν «Υποκείμενα» της Έρευνας και της επιστήμης. Θέλουμε να θέσουμε τις Γυναίκες στο κέντρο του Επιστημονικού προβληματισμού, που σημαίνει να εξετάσουμε προβλήματα και φαινόμενα από τη σκοπιά των Γυναικών, χρησιμοποιώντας και άλλους όρους «μη επιστημονικά» αποδεκτούς μέχρι σήμερα. Είναι φανερό ότι δεν μας αρκεί η ικανοποίηση του αιτήματος «Ισότητα για τις Γυναίκες στην Επιστήμη».

Για μας η οποιαδήποτε έρευνα ή μελέτη ακόμη και όταν γίνεται από γυναίκα, δεν είναι Γυναικείες Σπουδές.

Οι Γυναικείες Σπουδές δεν είναι μόνο σκοπός αλλά και μέσο για να βρεί η Γυναίκα επιστήμονας τον εαυτό της, αφού το «πρόβλημα» είναι και δικό της.

Προσπαθούμε ακόμη να οργανώσουμε ένα νέο τύπο «μαθήματος» όπου οι σχέσεις διδάσκοντα-διδασκόμενου δεν είναι σχέσεις εξουσίας, αλλά διαλόγου, κριτικής, ανταλλαγής απόψεων και αλληλοσυμπλήρωσης.

Με αυτές τις σκέψεις η Ομάδα Γυναικείων Σπουδών του Α.Π.Θ. οργάνωσε τον Ιούνιο του 1984 διήμερη συνάντηση εργασίας για να συζητήσει και να αναλύσει το θέμα: «Τί σημαίνει Γυναικείος προβληματισμός στα Πανεπιστήμια».

Στη συνάντηση πήραν μέρος 45 Γυναίκες από Αθήνα και Θεσ/νίκη.

Της Ακαδημαϊκής χρονιάς 1984-85 και '85-'86 οργανώσαμε σειρά Ελεύθερων Μαθημάτων. Τα μέλη της Ομάδας παρουσίασαν θέματα που αφορούν την Γυναίκα σε διάφορους επιστημονικούς χώρους με βάση τον πιο πάνω προβληματισμό.

Η ευρεία και ουσιαστική συμμετοχή Γυναικών, πανεπιστημιακών, φοιτητριών και άλλων, στις συζητήσεις που ακολουθούσαν μετά την εισήγηση του θέματος, έδειξε την ανάγκη της ύπαρξης της Ομάδας.

Φέτος, για τρίτη χρονιά, οργανώσαμε νέα σειρά Ελεύθερων Μαθημάτων με το ακόλουθο πρόγραμμα: